

**2018-2019 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ АУДАНДЫҚ ОЛИМПИАДАСЫ
ГЕОГРАФИЯДАН ТЕОРИЯЛЫҚ ТҮР ТАПСЫРМАЛАРЫ
11 СЫНЫП**

Тапсырманы орындау уақыты – 90 минут

1 - Тапсырма. Келесі ұғымдарға анықтама беріңіз: абляция, шағыл, альбеда, ассимиляция, метрополия (Әр дұрыс жауапқа 2 ұпай. **Барлығы 10 ұпай**).

2 - Тапсырма. Есепті шешіңіз (Әр дұрыс жауапқа 2 ұпай. **Барлығы 10 ұпай**):

Есеп 1. 1:50 000 масштабтағы планда орманның ауданы тік төртбұрыш пішінді, қабырғалары 48 мм және 64 мм. Орманның ауданын га анықтаңыз?

Есеп 2. 1: 150 000 масштабтағы топографиялық планда шоссе мен шахта арасындағы қашықтық 6,5 см кұрайды. Екінші планда бұл қашықтық 9,75 см кұрайды. Екінші планның масштабы қандай?

Есеп 3. Егер жергілікті уақыттың Лондонның жергілікті уақытынан 3 сағат 48 минутқа айырмашылығы болса, онда қала қай бойлықта жатыр?

Есеп 4. А тауының шыңында атмосфералық қысым 360 мм сынап бағанасына тең, В тауының шыңында сынап бағынасы – 590 мм. Егер олардың етегінде атмосфералық қысым қалыпты жағдайда болса, таулар биіктігінің айырмасын анықтаңыз.

Есеп 5. 2016 жылы облыстағы халықтың орташа жылдық саны 14 млн. адам., оның 25%-ын 15 – 49 жастағы әйелдер кұрайды. Бір жыл ішінде облыста 37000 адам туылып, 21000 адам, оның ішінде 1 жасқа дейінгі – 1056 сәби қайтыс болды. Облысқа тұрақты тұруға 23000 адам келді, ал облыстан басқа жерлерге тұрақты тұруға 12500 адам қоныс аударды. Халықтың механикалық өсім коэффициентін анықтаңыз.

3- Тапсырма. Тест тапсырмалары (Әр дұрыс жауапқа 1 ұпайдан. **Барлығы 30 ұпай**).

1. Географиялық қабықтың ырғақтылық заңын түсіндіріңіз?

- A. Қосылған жыныстардың өзара байланысы
- B. Смена природных условий с высотой местности
- C. Ылғалдылықтың біркелкі болмауы
- D. Табиғи құбылыстардың қайталануы
- E. Компоненттердің өзара сіңісуі

2. «Ноосфера» ұғымын енгізген кім?

- A. Э. Леруа
- B. В. Вернадский
- C. Э. Геккель
- D. Д. Анучин
- E. Л. Гумилев

3. Қандай ғылым қарлы және мұздықты үрдістерді зерттейді?

- A. Лимнология
- B. Фенология
- C. Метеорология
- D. Гляциология
- E. Геоморфология

4. Қандай температурада қар сықыры естіледі?
- A. 0°C
 - B. -1-3°C
 - C. -2-5°C
 - D. -5-7°C
 - E. 7-9°C
5. Атлант мұхитының теңіздері (дұрыс емес жауапты табыңыз)?
- A. Балтық
 - B. Кариб
 - C. Адриат
 - D. Саргас
 - E. Аравий
6. Тынық мұхитының теңіздері (дұрыс емес жауапты табыңыз)?
- A. Сулавеси
 - B. Коралл
 - C. Сулу
 - D. Тимор
 - E. Тасманов
7. Гайоттар дегеніміз не?
- A. Мұхиттардағы су астындағы тау – жазық жалпақ сөнген жанартау
 - B. жалпақ коралл аралдары
 - C. өте жалпақ, жиі тік жартастарында бар терең өзен аңғары
 - D. магманың кіші тереңдігінде мұздану арқылы пайда болған геологиялық тау жыныстары
 - E. мұздықтармен тасымалданатын немесе сақталған тау жыныстарының фрагменттері
8. Атлант мұхитының бетіндегі климаттық жағдайларының әртүрлілігі меридиандық орны мен ауа массаларының циркуляциясымен анықталады: (дұрыс емес жауапты анықтаңыз)
- A. Гренландиялық максимум
 - B. Антарктикалық максимум
 - C. Исландиялық минимум
 - D. Антарктикалық минимум
 - E. Канадалық максимум
9. Ең терең су асты каньоны?
- A. Гранд-Каньон Колорадо
 - B. Үлкен Багам
 - C. Каньон Монтеррей
 - D. Гудзон
 - E. Мрамор
10. Қазақстанның биік таулы аймақтарына жатады:
- A) Тарбағатай
 - B) Ақбет
 - C) Іле Алатау
 - D) Имантау
 - E) Мұғалжар
11. Жылына жауын – шашын мөлшері 250 мм жауатын аймақты табыңыз:
- A) Сауыр
 - B) Қарқаралы
 - C) Торғай
 - D) Шыңғыстау
 - E) Үстірт
12. Ауыр машина жасау заводтары:
- A) Орал механикалық заводы

- B) Кентау қаласындағы экскаватор заводы
 - C) Семей дизел қозғалтқыш заводы
 - D) Алматы қаласындағы поршень заводы
 - E) Астана қаласының электротехникалық заводы
13. Қазіргі кездегі Қазақстан Республикасының халқына тән:
- A) Орыстар мен немістер санының көбеюі
 - B) Қазақтардың үлес салмағының өсуі
 - C) Туылғандарға қарағанда өлімнің артуы
 - D) Егде жастағы адамдардың азаюы
 - E) Халық санының өсу қарқынының төмендеуі
 - F) Өлім жітімнің өсуі
14. 1916 – 1922 жж қазақ халқының демографиялық дағдарысының себептері:
- A) Ашаршылық
 - B) Этникалық келіспеушіліктер
 - C) Табиғи апаттар
 - D) Ауыл шаруашылығы дамуының төмен деңгейі
 - E) Қазан төңкерілісі
15. Ауыл шаруашылық жерлердің құрамындағы негізгі жер жырту ауданы дәнді дақылды аймақтарда кездеседі:
- A) Жамбыл
 - B) Қызылорда
 - C) Қостанай
 - D) Қарағанды
 - E) Оңтүстік Қазақстан
16. Тіл семьясы – халық сәйкестігіндегі қатені табыңыз:
- A. Семит – еврейлер
 - B. Түркі – якуттар
 - C. Финно-угор – румындар
 - D. Роман – бразилдықтар
 - E. Германс – англичандар
17. Микронезия құрамындағы ел?
- A. Науру
 - B. Фиджи
 - C. Вануату
 - D. Самоа
 - E. Тонга
18. Төменде көрсетілген едердің қайсысы ауданы бойынша ең кіші?
- A. Түрікменстан
 - B. Испания
 - C. Камерун
 - D. Швеция
 - E. Жапония
19. Виртуалды мемлекет:
- A. Родезия
 - B. Сомалиленд
 - C. Косово Республикасы
 - D. Силенд Князьдығы
 - E. Реюньон
20. Федеративті мемлекетті табыңыз:
- A. Молдавия
 - B. Норвегия
 - C. Бельгия

- D. Ұлыбритания
E. Португалия
21. Оңтүстік Америкадағы, теңізге шыға алмайтын мемлекет?
A. Боливия
B. Уругвай
C. Сальвадор
D. Коста-Рика
E. Чили
22. Бұрынғы метрополия және олардың отар елдерінің дұрыс емес сәйкестіктігін табыңыз:
A. Ямайка – Ұлыбритания
B. Чили – Испания
C. Гвиана – Франция
D. Боливия – Португалия
E. Суринам – Нидерланды
23. Финляндия мен Швецияны бөліп жатқан арал?
A. Мальта
B. Сан-Марино
C. Сен-Мартен
D. Меркет
E. Узедом
24. Ұлыбританияның тәждік жерлерін атаңыз?
A. Джерси, Гернси және Мэнаралы
B. Бермуд және Виргин аралдары
C. Кайманов аралдары
D. Фолкленд аралдары
E. Теркс және Кайкос
25. Әйел халқы басым, елді табыңыз:
A. Қытай
B. Түркия
C. Иран
D. Германия
E. Австралия
26. Төменде көрсетілген халықтың қайсысы әлемдік діндердің бірін ұстанады:
A. арабтар
B. еврейлер
C. хиндустанцы
D. кқытайлар (ханьцы)
E. американдықтар
27. «Мемлекет – экономикалық топ» қағидасы бойынша дұрыс нұсқаны табыңыз:
A. Үндістан – АСЕАН
B. Австрия – ОПЕК
C. Аргентина – НАФТА
D. Тунис – ЛАГ
E. Ресей – НАТО
28. Машина жасаудың баяу қарқынмен дамитын саласын табыңыз:
A. Автомобиль жасау
B. авиақұрылыс
C. кеме жасау
D. құрал жасау

Е. электронды машина жасау

29. Мегалополистарға жататын қалалар дұрыс көрсетілген нұсқауды табыңыз:

А. Вашингтон – Калифорния

В. Детройт – Калифорния

С. Нью-Йорк – Приозерный

Д. Чикаго – Приозерный

Е. Вашингтон – Калифорния

30. Қате пікірді табыңыз:

А. XX – XXI ғғ. тауар саудасына қарағанда қызмет көрсету саласындағы сауда тезірек дамиды

В. XX ғ. Екінші жартысында табиғи газды өндіру 11 есе өсті

С. Панама және Либерия кеме иеслерінің көп салығы үшін сауда флотының аз тоннажына ие

Д. Әлемдегі ең ірі порт – Роттердам – Нидерландыдағы Рейн өзенінің сағасында орналасқан.

Е. Кеден Одағының құрамына Ресей – Қазақстан – Беларусь – Армения – Қырғызстан кіреді.

БАРЛЫҒЫ: 50 ҰПАЙ

**РАЙОННАЯ ОЛИМПИАДА 2018-2019 УЧЕБНОГО ГОДА
ЗАДАНИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКОГО ТУРА ПО ГЕОГРАФИИ
11 КЛАСС**

Время выполнения задания – 90 минут

Задание 1. Дайте определение следующим терминам: абляция, бархан, альbedo, ассимиляция, метрополия (2 балла за каждое правильно определение. **Итого: 10 баллов**).

Задание 2. Решите следующие задачи (за каждый правильный ответ – по 2 балла. **Итого 10 баллов**):

Задача 1. Площадь леса на плане с масштабом 1:50 000 имеет форму прямоугольника со сторонами 48 мм и 64 мм. Определите площадь леса в га.

Задача 2. Расстояние между шоссе и шахтой на топографическом плане масштаба 1: 150 000 составляет 6,5 см. На втором плане это расстояние составляет 9,75 см. Каков масштаб этого плана?

Задача 3. Какая долгота города, если его местное время отличается от местного времени Лондона на 3 часа 48 минут?

Задача 4. На вершине горы А атмосферное давление составляет 360 мм рт. ст., на вершине горы В – 590 мм рт. ст.. Определите разницу высот гор, если атмосферное давление у их подножья нормальное?

Задача 5. Среднегодовая численность населения в области в 2016 г. составляла 14 млн. чел., из них 25% женщины в возрасте 15-49 лет. В течение года в области родилось 37000 человек, умерло 21000 человек, в том числе детей до 1 года – 1056 человек, прибыло в область на постоянное жительство 23000 человек, выбыло на постоянное жительство за пределы области 12500 человек. Определите коэффициент естественного прироста.

Задание 3. Тестовые задания (1 балл за правильный ответ. **Итого 30 баллов**).

1. Объясните Закон ритмичности географической оболочки?

- A. Взаимосвязь слагающих пород
- B. Смена природных условий с высотой местности
- C. Неравномерность увлажнения
- D. Повторяемость природных явлений
- E. Взаимопроникновение компонентов

2. Кто ввел понятие «ноосфера»?

- A. Э. Леруа
- B. В. Вернадский
- C. Э. Геккель
- D. Д. Анучин
- E. Л. Гумилев

3. Какая наука изучает снеговые и ледниковые процессы?

- A. Лимнология
- B. Фенология
- C. Метеорология
- D. Гляциология

- Е. Геоморфология
4. При какой температуре слышен скрип снега?
- А. 0°C
 - В. -1-3°C
 - С. -2-5°C
 - Д. -5-7°C
 - Е. 7-9°C
5. Моря Атлантического океана (исключите неверное)?
- А. Балтийское
 - В. Карибское
 - С. Адриатическое
 - Д. Саргассово
 - Е. Аравийское
6. Моря Тихого океана (исключите неверное)?
- А. Сулавеси
 - В. Коралловое
 - С. Сулу
 - Д. Тиморское
 - Е. Тасманово
7. Что называют гайотами?
- А. подводная гора в океане, представляющая собой потухший вулкан с плоской вершиной
 - В. низменный коралловый остров
 - С. глубокая речная долина с очень крутыми, нередко отвесными склонами
 - Д. геологическое тело, образовавшееся в результате застывания на небольшой глубине магмы
 - Е. обломки горных пород, переносимые или отложенные ледником
8. Разнообразие климатических условий на поверхности Атлантического океана определяется меридиональным положением и циркуляцией воздушных масс (исключите неверное):
- А. Гренландский максимум
 - В. Антарктический максимум
 - С. Исландский минимум
 - Д. Антарктический минимум
 - Е. Канадский максимум
9. Самый глубокий подводный каньон?
- А. Гранд-Каньон Колорадо
 - В. Большой Багамский
 - С. Каньон Монтеррей
 - Д. Гудзон
 - Е. Мраморный
10. К высокогорным территориям Казахстана относятся:
- А) Тарбагатай
 - В) Акбет
 - С) Иле Алатау
 - Д) Имантау
 - Е) Мугалжар
11. Выделите регионы, где количество осадков менее 250 мм в год:
- А) Саур
 - В) Каркаралы
 - С) Торгай
 - Д) Шынгыстау
 - Е) Устюрт

12. Заводы тяжелого машиностроения:
- A) Уральский механический завод
 - B) Экскаваторный завод города Кентау
 - C) Семипалатинский завод дизельных двигателей
 - D) Поршневой завод города Алматы
 - E) Электротехнический завод города Астана
13. Для современного населения Республики Казахстан свойственно:
- A) Увеличение численности русских и немцев
 - B) Увеличение доли казахов
 - C) Превышение смертности над рождаемостью
 - D) Уменьшение людей пожилого возраста
 - E) Снижение темпов прироста населения
 - F) Увеличение смертности
14. Причины демографического кризиса казахского народа в 1916-1922 гг.:
- A) Голод
 - B) Этнические противоречия
 - C) Природные катастрофы
 - D) Низкий уровень развития сельского хозяйства
 - E) Октябрьская революция
15. Основные площади пашни в составе земель сельскохозяйственного назначения числятся в зерновых регионах:
- A) Жамбылской
 - B) Кызылординской
 - C) Костанайской
 - D) Карагандинской
 - E) Южно-Казахстанской
16. Найдите ошибку в соответствии: Языковая группа – народ?
- A. Семитская – евреи
 - B. Тюркская – якуты
 - C. Финно-угорская – румыны
 - D. Романская – бразильцы
 - E. Германская – англичане
17. Государство в составе Микронезии?
- A. Науру
 - B. Фиджи
 - C. Вануату
 - D. Самоа
 - E. Тонга
18. Какая из перечисленных стран мира наименьшая по площади:
- A. Туркмения
 - B. Испания
 - C. Камерун
 - D. Швеция
 - E. Япония
19. Виртуальное государство:
- A. Родезия
 - B. Сомалиленд
 - C. Республика Косово
 - D. Княжество Силенд
 - E. Реюньон
20. Укажите федеративное государство:
- A. Молдавия

- В. Норвегия
 - С. Бельгия
 - Д. Великобритания
 - Е. Португалия
21. Страна Южной Америки, не имеющая выхода к морю?
- А. Боливия
 - В. Уругвай
 - С. Сальвадор
 - Д. Коста-Рика
 - Е. Чили
22. Укажите неверное соответствие между названиями бывших метрополий и их колониальных владений?
- А. Ямайка – Великобритания
 - В. Чили – Испания
 - С. Гвиана – Франция
 - Д. Боливия – Португалия
 - Е. Суринам – Нидерланды
23. Остров, разделенный между Финляндией и Швецией?
- А. Мальта
 - В. Сан-Марино
 - С. Сен-Мартен
 - Д. Меркет
 - Е. Узедом
24. Назовите коронные земли Великобритании?
- А. Остров Джерси и Гернси, Мэн
 - В. Бермудские и Виргинские острова
 - С. Каймановы острова
 - Д. Фолклендские острова
 - Е. Теркс и Кайкос
25. Выберите страну с преобладанием женского населения:
- А. Китай
 - В. Турция
 - С. Иран
 - Д. Германия
 - Е. Австралия
26. Какие из указанных народов исповедуют одну из мировых религий:
- А. арабы
 - В. евреи
 - С. хиндустанцы
 - Д. китайцы (ханьцы)
 - Е. американцы
27. Выберите верный вариант, по принципу «страна – экономическая группировка»:
- А. Индия – АСЕАН
 - В. Австрия – ОПЕК
 - С. Аргентина – НАФТА
 - Д. Тунис – ЛАГ
 - Е. Россия – НАТО
28. Выберите отрасль машиностроения, развивающуюся более медленными темпами:
- А. автомобилестроение
 - В. авиастроение
 - С. судостроение

D. приборостроение

E. электронное машиностроение

29. Выберите варианты, в которых верно указаны мегалополисы, к которым относятся названные города:

A. Вашингтон – Калифорнийский

B. Детройт – Калифорнийский

C. Нью-Йорк – Приозерный

D. Чикаго – Приозерный

E. Вашингтон – Калифорнийский

30. Выберите неверное утверждение:

A. На рубеже XX – XXI вв. торговля услугами будет расти быстрее, чем торговля товарами

B. Добыча природного газа за вторую половину XX в. выросла в 11 раз

C. Панама и Либерия из-за высоких налогов на судовладельцев имеют небольшой тоннаж торгового флота

D. Крупнейший порт мира – Роттердам – расположен в устье Рейна в Нидерландах

E. В Таможенный союз входят Россия – Казахстан – Беларусь – Армения – Киргизия

ВСЕГО: 50 БАЛЛОВ